عصر انقلاب

سال ۱ – شماره ۵ – جمادی الاول ۱۳۴۱

صاحب امتیاز میرزا آقا خان فریور

اداره : طهران خیابان سعدی

شماره (۱۰۳)

یکشنبه – سه شنبه – پنج شنبه منتشر میشود

۳ جدی ۱۳۰۱ – ۲۴ دسامبر ۱۹۲۲

تک نمره ۸ شاهی

وجه اشتراک
طهران ۷ داخله ۸ خارجه ۹ تومان
برای محصلین، کارگران و اعضاء اتحادیه‌ها ۵ تومان

قیمت اعلانات با دفتر است

در اطراف توقیف شفق سرخ

شفق سرخ توقیف شد . چه اهمیتی دارد –

آزادی فکر و قلم در ایران [illegible] اندازه‌ها قدر و قیمتی ندارد کابینه حاضر [illegible] از این سوابق زیاد دارد و در [illegible] سلطنت قربانیهای خیلی [illegible] ایران‌ها نثری [illegible] شده و خون هـای پاک و مقدسی [illegible] شده است –

توقیف جریده در ایران یک [illegible] عادی و برای رئیس الوزراء‌ها جز امضا کردن یک حکم دوسطری زحمتی ندارد

در یک مملکتی که حتی آزادیخواه ترین عناصر آن و روشن ترین فرهای آن نمی توانند آزادی فکر و قلم را [illegible] کنند و همیشه افکار مخالف را تهدید و ترور میکنند برای [illegible] خود سر چه مسؤلیتی در توقیف جرائد تصور میشود !

مملکتی که مقدسات اجتماعی آن [illegible] اهواء دنیه است ، مملکتی که پایمال شدن قوانین آن یک امر عادی و [illegible] است ، مملکتی که در پارلمان [illegible] غرض ورزی مرتجعین مؤثر [illegible] اعتبار نامه نمایندگان [illegible] هیئت متحده یا بازیچه [illegible] میشود ، مملکتی که [illegible] میزان مسائل اجتماعی [illegible] حقایق مملکتی که اکثریت [illegible] برای اعمال یک غرض حقیر [illegible] قانون اساسی را تفسیر [illegible] ماده که محتاج به تفسیر نیست [illegible]

مملکتی که باسم [illegible] حریفان سیاسی خود را [illegible] دریک همچه مملکتی توقیف جرائد اهمیتی ندارد

توقیف شفق اهمیتی ندارد و میل هم ندارم بر توقیف آن نوحه سرائی کرده باشم حتی ابداً در صدد این نیستم که از تعرض و تهمت یک جریده و تهمت هـای زشت و نا پسندی که حساد و دشمنان شخصی من بر اثر توقیف پاک [illegible] تذریق کرده‌اند شکوه نموده یا دفاع کنم برای اینکه حیثیت و هویت شفق سرخ یک جریده که یک سطر در تمجید زمامداران وقف قلم فرسائی نکرده و در عین حال فحش هم نداده است محتاج دفاع نیست

دفاع از شفق سرخ چه ضرورت دارد در خلال سطور این جریده فحش و تملق نبوده است و اگر انتقاد یا تحسینی در آن دیده شده است بسته باعمال و جنبه هـای عمومی بوده است این نکته را هم خوانندگان شفق درک کرده و حسن توجه شان پاداش مرا کاملا داده است دیگر برای چه دفاع کنم

جراید شریفه اتحاد آن همکار تهمت زن را ملامت میکرد از اینکه چرا در اثنای توقیف شفق سرخ ما را هدف تعرضات خود قرار داده است اگر هم شفق توقیف نبود من باو و جریده او تعرض نمیکردم ، و قلم او را هم از نوک خامه‌ام جاری نمیساختم چنانکه این امتحان را داده‌ام زیرا فحش و تهمت بدرجه مبتذل شده است که بعقیده من قابل جواب نیست و آن کسانی که با این حربه پوسیده امروز میخواهند قدم در میدان مبارزه بگذارند فراموش کرده اند که این یک وسیله خیلی کهنه و مندرس باصطلاح (ده موده) شده است و امروز با این محیط سیاهکار فقط برق فضیلت و تقوی است که چشم همه‌را میتواند خیره کند

این حملات ارباب جرائد وقتی قابل جواب است که با یک منطق متین و قلم خالی از آلوده غرض مندرجات شفق را انتقاد کنند .

اما تعرض بشؤن شخصی ، و تهمت زدن قابل جواب نیست زیرا هویت و معلومات و مسلک و روش هر کسی از اوراق او پیداست و یک اقلیت روشنی در جامعه وجود دارد که حقایق را تشخیص داده و بافکار عمومی برساند ازهمین رو تا کنون قلم من متعرض شؤن افراد نشده و هر قدر هم از تیایع پست فحش و تهمت شنیده‌ام بانها جوابی نداده با اینکه غالب این فحش دهندگان خودشان فحش بوده اند – یعنی – مظهر دنائتها و سفالتهـا و دارای سوابق تاریک و ناز یبا بوده اند زیرا قلمی که باسم اصلاح اخلاقی یک جامعه در دست گرفته می شود نباید سرمشق دنائت و پستی بمردم بدهد

در هر حال این خاطره مؤلم را هم فراموش میکنم و فحش دهندگان خود را هم مورد بحث قرار نمیدهم علت فحاشی و هتاکی و نشان دادن خط مشی آنهـا و معرفی کردن منابع استفاده آنها و علل مخالف خوانی آنهـا و آتاقهای آنها را عجالتا مسکوت عنه میگذارم

...

شفق سرخ توقیف شد برای این که بهترین تبریک ورود را برای اعلیحضرت در این میدانست که افکار عمومی را بـه ایشان نشان بدهد و مبنی بر همین مقدمه بود که یک سلسله حقایق را با مطالعات اجتماعی درطی سرمقاله شماره ۱۰۱ شفق نوشتیم –

بعضی از دوستان که مقاله مزبور را تحسین میکردند بعد از توقیف مرا بذکر این حقایق ملامت کردند

من تقصیر نداشتم ، من خیال میکردم قرن بیستم است ، من خیال میکردم سیاحت فرنگستان بشاه فهمانیده است که دنیا چه تکانی خورده است ، من خیال می کردم

جریده ما

روز سه شنبه منتشر نخواهد شد

اداره افق روشن

از محل سابق خود بخیابان سعدی چند قدم بالاتر از اداره شفق سرخ منتقل شده است

شاه دوره پدران تاجدار خودرا فراموش کرده است من خیال می کردم شاه دیگر منتظر نخواهد بود که قلمهای متفکرین بنویسد ، در سعادتمند ترین ساعتی از ساعات و فرخنده ترین دقیقه از دقایق و خجسته ترین آنی از آنات و مبارک ترین ثانیه از ثانیه ها موکب فلک فر پادشاه جمجاه اسلام پناه خاک طهران را شرف و افتخار ورود ارزانی داشتند ، من خیال نمی کردم ذائقه اعلیحضرت برای چشیدن حقایق غیر قابل انکار هنوز عادت نکرده و بالاخره نمی دانستم هنوز اعلیحضرت ایران متوجه این نکته نشده‌اند که اکثر تاج و تخت های باعظمت تری هنوز در میان دریای خون افتاده است فقط و فقط به واسطه نزدیک نشدن بافکار عمومی و جلب تمایلات ملت بوده‌است

اینها را من نمی دانستم از این رو بدون اینکه خیال تعرض بمقام سلطنت و نشر افکار تند داشته باشم آن مقاله نوشته شد و شفق توقیف گردید

آیا رئیس الوزرا مسؤل توقیف آن نیست

من هنوز نمیتوانم تصور کنم که شاه نسبت بنگارش شفق سرخ بد بین شده باشد زیرا در طی آن سرمقاله چیزی که مستوجب توقیف بوده باشد دیده نمی شد و اگر خیال ماجراجوئی میداشتم البته مطالب تندتر و لهجه گزنده در اینموضوع موجود بود

من میل نداشتم در این موقع غیر آرام باتش هیجان دامن زده و موارد ضعیف و نقاط قابل انتقاد را در موضوع سلطنت بنگارم

بلکه میخواستم اهمیت مقام سلطنت را در مغزهـای ایرانی نشان داده و این نکته را تشریح کرده باشم که فرط تعلق مردم بمقام سلطنت و انتظاراتی که از آن مقام دارند زبان اعتراض آنهارا گشوده است

من نوشتم که از نقطه نظر افکار و عقاید ما مسافرت اعلیحضرت باروپا نه قابل تمجید و نه سزاوار ملامت است ولی افکار عمومی بقدر ما منصف و مقید بـه اصول حکومت پارلمانی نیست از این رو نسبت بمسافرت شاه یک قیافه خوبی نشان نداده است

عصر انقلاب

در اثنائیکه شفق سرخ توقیف است از لحاظ وجه ابونه که مشترکین داده اند نبایستی متضرر شوند برای مشترکین



فرستاده میشود – مگر اینکه اراده آقای رئیس الوزرا با تصمیم شاهانه حقیقی نباشد و این جریده را هم توقیف نمایند

آیا این قسمت بر خلاف میل اعلیحضرت بوده است

در آن مقاله نوشته شده بود که نشر ظهور این بیانات اعتراض آمیز نسبت به مقام سلطنت افکار جمهوری طلبی نیست بلکه فرط اتکاء بمقام سلطنت و فرط انتظارات از آن مقام و با یک تعبیر ساده تر تعلق افکار عمومی نسبت باصول سلطنت

آنهارا نسبت بیک شاهی که کمتر تعلق خاطر نسبت بمسائل عمومی نشان میدهد در مقام اعتراض در آورده است و اما عقاید خود ما این بوده که نبـاید یک مملکت مشروطه که قوه مقننه آن پارلمان و قـوه مجریه آن کابینه وزراء و شخص شاه دارای هیچ مسؤلیتی نیست و اختیارات او را قانون محدود نموده است

انتظارات زیادی از شاه داشته باشد

آیا این یک توهینی است به مقام سلطنت ؟

من نوشته بودم سلطنت یک تفوق اخلاق ومافوق مقررات قانونی در افکار عمومی ایران دارد از اینرو اعلیحضرت میباید از این تفوق اخلاقی استفاده کرده در ترمیم نواقص و خرابیها کمک نماید و مسافرت ایشان اگر هم هیچ نتیجه سوئی غیر از امتداد بحرانها یا محو کردن آثار این نفوذ داشته باشد البته بایداحتراز کند

آیا در طی این جمله حمله و تعرضی بوده !

من نوشته بودم این تشریفات ورود را اگر احساسات ملت و افکار عمومی تهیه میکرد خیلی افتخار آمیز تر بوده تا اینکه بلدیه و وزارت خانها بدان قیام نمایند

آیا این مطلب دروغ بوده !

تمام مندرجات آن مقاله حقایقی بود ازاین قبیل و آیا این حقایق ممکن است بمذاق یک پادشاه مملکت مشروطه آنهم در قرن بیستم و باوجود نهضت جدید دنیا نا گوار آمده حکم توقیف شفق سرخ را صادر کنند !

ما هنوز نمی توانیم تصور کنیم که اعلیحضرت نسبت باین اظهارات خالی از غرض بدبین شده وامر بتوقیف شفق سرخ کنند

آقای قوام السلطنه بیشتر مسؤل این توقیف هستند زیرا برای جلب رضایت و خشنودی اعلیحضرت قبلا مبادرت باین کار کرده و بالطبیعه احساسات مردم را نسبت به مقام سلطنت بیشتر آزرده نموده است

برای اینکه نامه حمل را قبل از ورود اعلیحضرت توقیف نموده و شفق سرخ را برای تبریک قدوم اعلیحضرت قربانی کرده وتوقیف آنرا وسیله یک مجامله و مداهنه قرار داده اند خصوصا باملاحظه اینکه شفق ممکن بود یک عائق کوچکی باشد برای مراجعت وثوق الدوله

بهر حال اگـر هم اعلیحضرت در توقیف شفق امری صادر نفرموده اند طرفداران آقای قوام السلطنه بمردم طور دیگر فهمانیده اند در این صورت اگر اعلیحضرت اصراری در توقیف نامه شفق دارند خوب است فراموش نکنند که سلاطین روسیه برای حفظ اقتدارات خود احکام خون آلودتری را امضاء و هزارها افراد بشررا درمعادن سیبریه ودر زوایای تاریک ومرطوب زندانهـای محکوم بشقاوت و بدبختی و تحمل عذابهای گوناگون نموده بودند ولی بالاخره عاقبت کار آنها چه بود و آخرین فصل تـاریخ رومانوف ها چه گونه خاتمه یافت ...!

علی دشتی

وثوق الدوله معصوم است!

نزدیک است طبع شاعرانه ایرانی وثوق الدوله‌را در عداد خدایان در آورد ، وثوق الدوله پاک ، وثوق الدوله معصوم ، وثوق الدوله بی آلایش ، وثوق الدوله وطن پرست وثوق الدوله فعال ، وثوق الدوله ادیب وثوق الدوله دانشمند ، وثوق الدوله دیپلمات ، وثوق الدوله جسور و شجاع ، وثوق الدوله مال اندیش و مدبر ، وثوق الدوله پاکدامن – وثوق الدوله مظهر تمام ملکات فاضله وتمام فضایلی که برای زمامداران

لازم است کردیده – واگر اعمال آقای وثوق الدوله مرده بود در صف آلهه و ارباب انواع در میامد

من قبل از سه مقاله که در شماره‌های ۵۶ ۵۷ ۵۸ جریده شریفه قانون درج بوده و اطناب دومقاله آنرا مشاهده کردم همچه تصور کردم و یقین نمودم نویسنده محترم که حدس هم زدم کدام یک از نویسندگان زبر دست طهران هستند یک معجزه و خارق العاده نموده و قطعا باچشم بندی معجزه بالاخره و ثوق الدوله را پاک و پاکیزه ساخته و قیافه او را از میان قبره کبهای سیاسی که هویت او را تشکیل میدهند با یک پیشانی روشن و درخشنده بجامعه نشان خواهند داد و وثوق الدوله را هم مثل (ادریفوس) تبرئه خواهند نمود

خوشبختانه امروز که موفق بمطالعه مقالات مزبوره شدم دیدم اشتباه کرده بودم و نویسنده محترم نتوانسته بود از عهده تحریر موضوع بخوبی بر آید و غالب دلایل وبراهین ایشان الحق از مدعا بود وبااینکه مطابق اصول معموله محیط طهران بذکر کلیات اکتفا نموده بودند و بعضی قسمتهای آن بخلط بحث بیشتر شباهت داشت و اینک بنده مطالعات اجمالی خود را در آن موضوع مینویسم وجدان خود را شاهد میگیرم که ابدا محکوم عواطف شخصی نشوم : –

نویسنده محترم در مقاله اول پس از یک مقدمه طولانی و شرح قضیه دریوس میخواهد بیان کند که خیلی از رجال سیاست و مردمان بزرگ دنیا محکوم تعصبات شده و در حقیقت خائن بوده و یا کشته شده اند و بعد از مرک انها تاریخ اظهارا به پاکدامنی موصوف نموده است

صحیح است خیلی از اشخاص این طور بوده اند بلکه من بالاخره از این می گویم : هر دنیا را ظلم و مظلومیت تشکیل میدهد وغالبا این محکمه ها واین تشکیلات اجتماعی بشر نتوانسته اولین قدم را درراه عدل وشفقت بردارد ولی تطبیق این موضوع بر آقای وثوق الدوله خیلی بعید بنظر میرسد

این یک مقدمه کلی است که نویسنده محترم میاید بادلایل وبراهین وثوق الدوله را هم شامل انها نماید و متاسفانه ازعهده برنیامده است ودر منطق اینکونه اظهارات را دلایل خطابی گفته و برای اثبات یک مدعی چندان قدر و قیمتی ندارد

مثلا ذکر حسنک وزیر غزنه یا امیر کبیر و غیره در اینجا بکلی بیمورد بوده است زیرا حسنک را افکار عمومی عامه نکرده بود حسنک را رقابت بوسهل عکوم ومطرود نموده و بالطبیعه شعرا و در باریان متملق که همیشه نسبت بوزیر وصدر اعظم وقت یعنی بحزب غالب تملق گفته اند حسنک را قدح وقدح نموده‌اند یا امیر کبیر فدای استبداد وشهوت رانی ناصرالدین شاه شد وبالطبیعه در باریان متملق بمنبودند او تمک میکردند

اما وثوق الدوله – همان وثوق الدوله که به تجمع یک مشت یار اویت استفاده جوی شاید یک عده ساده لوح هم روی کار امیده بود – مخالف داشت و درعین

اقتدار صالح ترین افکار وپاکدامن ترین عناصر باوی مخالفت می کردند زیرا در دوره سابق خود امتحان سوء داده بود و باجنبی پرستی کاملا معرفی شده بود نفی زاده چندین سال است که از وطن اواره شده ویک عده از عناصر متنفذ از قبیل بعضی از (روحانیین) اعتدالیها بطور عموم – عناصر مرتجع – واحساد شخصی با او ضدیت کرده و برضد او تبلیغات نموده اند مع ذالک وجهه ونفوذ اخلاق او از بین نرفته و بلکه زیادتر شد ولیکن وثوق الدوله رئیس الوزراء بوده و باپول و شغل و منصب از یک طرف و محبس نمره ۱ و ۲ و تبعید و چوبه دار از طرف دیگر قادر بخاموش کردن این جنجه های لعن و نفرین نسبت بخود نگردید

این ملاحظات اجتماعی ومواز نهها بما می فهماند که اگر وثوق الدوله درافکار عمومی منفور و زشت میباشد مبنی بر پروپاگاند چند نفر یاهو کردن چند نفر ناراضی نیست و ابدا حالت او شباهت بحسنک و زیر غزنه یادیگری ندارد

آن چیزی که وثوق الدوله را منفور کرده است اعمال او سوابق او – کفتار او – و بالاخره خط مشی و مسلک سیاسی اوست بهترین دلیل برراینکه حقیقتا این افکار عمومی است که وثوق الدوله را امنت میکنند این است که نویسنده محترم مقالات مزبوره باوجود این که میداند بنده هیچوقت بجزئیات فردی اشخاص متعرض نمی شوم و همیشه عقیده را محترم میدارم و نسبت بشخص ایشان هم اسائه ادبی از طرف بنده صورت وقوع پیدا نخواهد کرد جرات امضاء کردن مقالات خود را نکرده اند –

هو و جنجال چند نفر پارازیت یا جنت مکانی چند نفر اشراف کوچکتر از آن است که بتواند اینقدر نفرت و بغض متوجه یک شخصی مانند وثوق الدوله بنماید این حیات سیاسی خود وثوق الدوله است که اورا منفور کرده وتصور میکنم تاریخ هم باقبیح ترین عباراتی اسم این ننگ قرن بیستم ایران را ذکر نماید

***

بعد از این قسمت – نویسنده محترم مقاله انصاف داده است که تمام اشخاص که نسبت به وثوق الدوله بد بین هستند عداوت شخصی ندارند بلکه با استناد و دلایلی وثوق الدوله را خائن میدانند پس خوب است سایرین هم دلایل خود را ذکر کنند یعنی انهائی که وثوق الدوله را خائن نمیدانند و از ترس افکار عمومی ساکت نشسته اند دلایل خود را در تطهیر وثوق الدوله ایرادنمایند تا قضیه روشن شود خوب است خواطر محترم نویسنده را متوجه این نکته نمایم که طرفداران وثوق الدوله دوسال تمام فرصت داشتند مخصوصا بعداز عقد قرار داد تقریبا نه ماه وثوق الدوله بانهایت خشونت و دیکتاتوری در ایران زمامدار بود و جز بطرفداران خود بکسی اجازه ابراز عقیده نمیداد و آنچه باید در تطهیر وثوق الدوله گفته شود گفته شد و مع ذالک موثر واقع نگردید و بالاخره وثوق الدوله بسمت یک نفر خائن بوطن بجامعه معرفی گردید

بعداز این قسمت نویسنده محترم باصل موضوع – داخله و قرارداد معروف

وموضوع بحث قرارداده و تصور فرموده است که (حق او) غیراز این خیالاتی برای وثوق الدوله فرض نکرده است

در میان جامعه هائی که کثرت حس تفاوت دارند و مخصوصا ملی که افکار تصوف وعرفان حس انتقام رادر انهامعدوم نموده وآنهارا نسبت بحوادث ملایم ونرم برد بار کرده است هرکسز درنتیجه یک حادثه ممکن نیست یکنفر اینقدر منفورو مغضوب افکار عمومی بود

مبدا نفرت وسوء ظن مردم نسبت باقای وثوق الدوله قبل از انعقاد قرارداد بود وحتی بیشتر از انوقتی است که برای خاطر روسیه نزاری اقدامات مجوب را عضو شقاقلوس ایران معرفی می کرد – البته چون بنده در طهران نبوده ام و از تاریخ زندگانی وثوق الدوله اطلاعی ندارم نمیتوانم قدم بقدم حیات سیاسی اورا تعقیب نموده و قدمهای کج اورا یک یک بشمارم و البته اشخاصی که در این باب اطلاع دارند به بنده کمک و صفحات نامه خود را برای پذیرائی افکار و عقاید آن ها آماده نموده‌ایم

ولی بعقیده من اگر وثوق الدوله غیر از قرار داد تقصیری نداشته باشد همان قرار داد برای محکومیت او درمقابل افکار عمومی کافی است

چه تقصیر از عقد قرار داد بالاتر

آیا عقد یک قرار دادی که ایران و منابع ثروت ان راتسلیم انگلیس ها مینموده خیانت نیست

بر خلاف افکار عمومی یک ملت و بر خلاف امال یک ملت دست انگلیسها را بشؤن حیاتی و اقتصادی یک جامعه باز کردن وایران را بشکل یک مستعمره انگلیسی در اوردن خیانت نیست و مرتکب مستحق چوبه دار نمیباشد

چطور میشود نام قرار داد را یک خبط سیاسی نام گذاشت ولی نویسنده محترم مقالات مزبور با تعبیرات مختلفه سعی می کند که آن را یک خبط سیاسی جلوه داده و وثوق الدوله را به اجراء آن مجبور وناگزیر معرفی نماید

از اینرو باوضاع پریشان و درهم آن تاریخ مراجعه کرده یاغیگری ماشاء الله خان قحطی ، تجمعات جنگل ، پلیس جنوب و آتریک هـای انگلیسها را ذکر نموده و اقتدارات دولت انگلیس را بعد از مظفریت برالمان یاد اورشده و بالطبیعه وثوق الدوله را برای عقد قرارداد مجبور میداند

صحیح است در این تاریخ مشکلات زیادی موجود بود ولی هیچیک از انهـا بوثوق الدوله اجازه نمیداد که قرار داد منحوس را باانگلیسها منعقد سازد

وظیفه یک دیپلمات عاقل در اینوقت من نمی گویم مقتضی این بود که یک قیافه خشنی بانگلیسها نشان داده و بالنتیجه تولید مشکلات سیاسی کند ودر تعقید وابهام مسئله بیفزاید ولی دیگر کسی نمی تواند معتقد شود که وجود مشکلات باید موجب تسلیم بسیاست اجانب شود

انگلیسها آن رول های خطرناک را ان روز بازی می کردند که یک اتیجه کوچکتر از اتیجه اقای وثوق الدوله ایشان نقد هم نموده برسند – دراینصورت اما اگر وثوق الدوله تمام امال انها را براورده و تمام مطامع انهـا را تامین نموده وبدین وسیله جلو گیری از تحریکات انهـا نموده باشد دلیل بر منتهـای تدبیر و دانشمندی اوست

بقیه دارد

آقای قوام السلطنه

توقیف جریده بدون محاکمه – یکی از جنایاتی است که اغلب زمامداران ایران مرتکب شده اند دولی شما مبدع یک چیز دیگری هم هستید و آن توقیف جراید است در پستخانه – این مصادره جرائد بعد بولایات در جلو گیری از انتشار شماره ۱۰۱ شفق سرخ یک ابتکاری است که از شما در تاریخ ثبت خواهد شد وشما را یکی از عناصر در جمله مخالف آزادی مطبوعات معرفی خواهد کرد

اوضاع ایران

تامین بودجه

بقراری که اطلاع حاصل نموده ایم در نتیجه مذاکرات اخیر بین دکترمیلسپا ورئیس کل مالیه باوزارت جنگ قرار تامین بودجه کل ادارات قشونی را داده که مرتبا همه ماهه توسط بانک بپردازند و از طرف آقای وزیر جنگ هم مقرر کردید که ادارات مالیات غیر مستقیم و مالیه ایالتی طهران وخالصه تماما بوزارت مالیه تفویض کردد و از روز گذشته رئیس اداره مالیات غیر مستقیم شروع بانجام وظایف اداری نموده است

در حضور ملوکانه

بعد از ظهر روز گذشته ریاست وزراء عظام بحضور اقدس ملوکانه احضار و تشرف حاصل نموده مدتی مشغول عرض راپورت های مهمه امور جاریه بوده و اوامر مطاعه همایونی را اصغا مینمودند

حمل مسکوک از سرحد

بموجب راپورت تلگرافیکه روز گذشته واصل شده مجددا معادل دویست وسیزده هزار تومان مسکوک انگلیسی ها توسط بانک ازسرحد دزداب حمل بخارج نموده و از قراریکه اظهار داشته اند وجه مذکور را بعنوان بانک محمره حمل و نقل نموده اند

دستگیری

تلگرافا از باجگیران رابرتی مشعر استکه سه نفر ازاهالی باجگیران ازروسها بعنوان آنکه حمل اذنه قاچاق می نموده دستگیر وتوقیف نموده اند

جشن و چراغان

راپورتهای تلگراف که روز گذشته از ولایات رسیده مشعر است که در تعقیب وصول خبر بشارت ورود موکب همایونی بمرکز در اطلب نقاط مراسم جشن و چراغان منعقد گردیده و بتفاوت نقاط از یک تا دوشب بازار و دکاکین و ادارات آئین بسته و با ابراز مسرت عمومی خاتمه یافته است

شیخ محمود واسمعیل آقا

در تعقیب وصول اخبـاریکه راجع به عملیات شیخ محمود که در نتیجه ماجراجوئیهای استقلال کرد سابقـا رسیده و منتشرگردیده اینک اطلاعات دیگری واصل و اطلاعات سابقه را تائید می نماید که مشار الیه فعلا در تکاپو و مشغول تحریکات و تبلیغـات بین طوایف اکراد میباشد دامنه عملیاتش بسرحدات ایران رسوخ پیدا نموده اسمعیل آقای سیمتقو نیز برای ملاقات مشار الیه حرکت کرده و خبر ورود او بسابلاغ بهدو سه روز قبل ضمن راپورتهای داخله واصل گردیده و از طرف دولت برای جلوگیری از اقدامات آنها که عجالتا عده قلیلی

بیش ... است ...

... بستند تعلیمات لازمه صادر شده

صورت محاسبات

... حسب دستور دکتر میلسپاو رئیس ... ورت محاسبات کلیه وزارت خانه ... ات دولتی خواسته شده که باتوضیحات ... های ... برای اطلاع اداره مستشاری ثروت ... شود وتیز از اداره محاسبات دربار ... صورت جامعی از محاسبات آنجا ... خواسته شده و بطوریکه در نظر ... از تاریخ دخالت ایشان در امور ... حقوقات را همه ماهه مرتبا خواهند ... و راجع بمطالبات گذشته قرار ... داد که با یک ترتیبی متدرجا ... پرداخته شود

... داخلی

پروگرام کابینه جدید بین النهرین

... را سواد پروگرام کابینه جدید عراق عرب ... رئیس الوزراء جدید منتشر ... داشته اند و مندرجات آن ... ذیل است

... حکومت بر شالوده ملی ... ت با خلیفه کری انگلیس ... وستانه با دول مجاور ... وعات – صرفه جوئی ... انداختن منابع ثرو... حساسات ملی وجلو گیری از هر اقدامی که معارض آمال قومیت باشد – حفظ آزادی انتخابات – تشکیل پارلمان قوه کافی از قشون (پلیس) حکومت در اینده تا ... اعتماد ملک فیصل ... اطمینان مساعدت ملت بین النهرین مسئولیت اداره مملکت را بعهده گرفته و ساعی است ... آمال ملت را که غرض حفظ استقلال ... النهرین با حدود وصایه آن و مبادرالله ... قومی است تعقیب نماید و خط حرکت ... از قرار شرح ذیل است

۱ – تقویت قشون و رعایت و عدالت در کلیه معاملات و میان جمیع طبقات ملت .

۲ – تشدید مبانی حکومت بر شالوده ... ثابته ملیت بطوریکه مسئولیت اداره مملکت را بعهده وطن خواهان پاکدامن بسپارد

۳ – تقویت مناسبات دوستانه ... خلیفه بزرک داربریطانیای عظمی که استقلال سیاسی مارا اعتراف وبیادت ملی ما را محترم شمرده و توضیح مواد معاهده عراق و انگلیس در پیمانه های رسمی که ... اطمینان ملت باشد و تهیه لایحه قانون اساسی مملکت عراق موافق میل و اخلاق ملت

ن قانون انتخابات مجلس مقننه که با
هده عراق و انگلیس و حواشی آن
لس تاسیس تقدیم میشود
۴ ـ ایجاد روابط حسنه ومناسبات
سی و اقتصادی با حکومت های مجاور

۵ ـ حفظ حریت و منع مداخلات
ی قانونی در انتخابات مجلس تاسیس که
ی آن مجلس در تصدیق معاهده عراق
انگلیس وحواشی ان و تصدیق قانون
اسی مملکت عراق و قانون انتخابات
ت مقننه قطعی خواهد بود و در این
س هریك از افراد مملکت کمال وثوق
بدی باشد داخل خواهد بود واین کابینه
ادی مطبوعات را تقویت خواهد کرد
تشکیل احزاب سیاسی را موافق قانون
انت نخواهد کرد
۶ ـ رعایت صرفه جوئی دروظایف
حات کارهای اداری و بکار انداختن منابع
ثروت مملکتی که یك موزانه میان خرج
دخل مملکت حاصل شود و اقدامات
لازمه در تشکیل یك قوه ملی از قشون
نظمیه که امنیت و مملکت را از جمیع
تجاوزات ضامن باشد
۷ ـ ملاحظه کفایت و اهمیت در
انتخاب مامورین و تقویت احساسات ملی
ایجاد وسایل لازمه برای ترتیب فکری
اخلاق افراد ملت موافق دیانت وجلوگیری
هر خیال و حرکت که مخل امن و
آسایش یا انکه مانع از پیشرفت امال ملی
واداره مملکت باشد
و شروع باقدامات نافعه که از چند
قرن بدینطرف مسکوت مانده مثل تعمیرات ارضی
ساختن راه ها و شهر ها و در انتشار تجارت
آت آوردن طرز اقتصادی و نشر علوم ومعارف
تبیت خواهد شد
و حکومت بجمیع مامورین توصیه
کند که روی این شالوده مشی نموده
مسئولیتی که بعهده انهاست خود رامشترك
مسئول همدیگر دانند و در افراد ملت
نظر مساوات کامل نگاه کنند همانطوری که
از ملت منتظر مساعدت است
امضاء : عبد المحسن رئیس الوزراء

تلگرافات داخله

۱ ـ از سنقر

خاطر محترم را مستحضرمیدارد
کثرین محذورات فعلی در مملکت
بحران فشار های اقتصادی وفقدان کارهای
مولده ثروت و نداشتن صادرات کافی در
مقابل واردات بالطبع مورد فقر و فاقه
تجار ایالات وولایات شده که تمام نقود را
بانك شاهی از سرحد خارج نموده وسیله
تاریکی را برای مملکت ما تهیه ووسایل
مصنوعی باین فشار وتضییق مبتلا مینمایند
با تمام دیپلوماسی ها اساس سیاسی
ها که تمام دنیا را بحرکت آورده باعث
تهیه و تبدیلات محاربه و مصالحه شده
این که نقطه نظر اقتصادی است آیا ناله
های جان گداز رقت آور تجار بخروش
حق شناسای هیئات دولت و وکلای ملت نرسیده
که هر ماهی کرور ها نقود ما را بخارجه
حمل مینمایند و نتیجه قدغن دولت در
خروج مسکوك عتیقات اختصاص
باید بانك شاهی ان روپیه های کاغذی
را تبدیل بمسکوکات کرده و مبعوثین ملت
از چنین امر مهمی که اساس اقتصادی و
آسایش را متزلزل ساخته بی اطلاع باشند
جلو گیری از خروج نقود نفرمایند استدعا
میرود تا شعله آتش وخیمه بحران اقتصادی
و فقدان نقود سر تاسر ایران را نسوزانیده
بذل توجه فرموده عاجلا باین اوضاع
ناگوار خاتمه دهند
اتحادیه تجار سنقر

۲ ـ از بوشهر

البته خاطر ان ذوات محترم ازاقدام
روح بخش آقای وزیر جنك در گرفتاری
الله کرم پسر حیدر خان سر سلسله طاغیان
جنوب و تشکیل کمیسیون تطهیر سه نفری
مستحضر است بالاخره همان طوری که پیش
بینی شد نتیجه کمیسیون مذکور وساطت
علاقه مندان باو اشتباه امر برحضرت وزیر
جنك و استخلاص الله کرم گردیده است
اگر اصلا اقدامی راجع بحیدر خان نشده
بود بسی زیبا تر از این بود که وزیر جنك
پسرش را گرفتار و بعداز چند روز بدون
اینکه از حقوق چندین ساله دولت استیفا
شود یا مسائله سه کانه راجع به انتزاع
خارك و ممیزی مالیات و انتظام حدود که
آقای وزیر جنك از حیدر خان خواسته
بودند وکلیه را بی اعتنائی رد کرده انجام
دهند بجهت غیر معلومی امر به استخلاصش
شود معتقد باشند بعد ها اصول بی اعتنائی
بمرکز ووطن فروشی در میان بقیه احرار
ایران هم اوج گرفته و هر ماهه بر عده
خیانت کاران داخلی افزوده خواهد شد
عموم ملت جنوب بر ضد این توهین جبری
که حیثیات دولت و ملت را لطمه دار
ساخته اعتراض نموده بمرتکبین این جنایات
تا ابد نفرین می فرستند چون هنوزموقع
باقی والله کرم بوشهر است باقی باقدامات
آن ذوات مقدس وامی گذاریم
۵۰ امضاءتقریبا

۳ ـ از مشهد

مقام منیع ریاست وزراء عظام دامت
عظمته کپیه مجلس دارالشورای ملی شیدالله
ارکانه کپیه طوفان کپیه شفق سرخ ازورود
آقا میرزا حسین خان رئیس تحدید ظلمی
که بما ها وارد شده گمان ندارد خراسان
که تا حال بدون خلاف قانونی و ثبوت
به احدی وارد شده باشد رفیع زاده مفتش
راپورت برخلاف قانون شهاروزمانخانهای
مردم ریخته با ده نفر بدون اجازه صاحب
خانه و ابروی ما ها را برده وبدون ثبوت
قانونی آقای رئیس تحدید ۷۵ در بند
دکانهای ما ها را مهر کرده ۱۲ نفر مارا
۱۷ روز حبس کرده بعد به حضرت
مستطاب حجة الاسلام آقای آیت الله زاده
تظلم کردیم ۱۳ نفر را از حبس مرخص
نمودند هر چه فریاد زدیم که دیگر تریاك
فروشی نخواهیم کرد ایرادات غیر قانونی
از ما ها دست بر نمی دارد با اینکه کسب
آزاد است آقای آیت الله زاده متحصن
هستیم استدعای عاجزانه از آن ذوات مقدس
آنکه امر تلگرافی صادر فرمایند که از این
بیشترماهارا اذیت نکنند مهر دکان های ما
ها را بردارند که برویم عقب کسب دیگری
تمام مسلمانهای عالم بدانند که ما مسلمانیم که
بدست ظلم مسلمان زاده گرفتاریم
از طرف هیئت تریاك فروشهای مشهد
حاجی میرزا حسین کربلائی ابوالقاسم آقا
سید علی آقا کربلائی حسین سید علی آقا
طهرانی

۴ ـ از سبزوار

مقام منیع وزارت جلیله داخله کپیه
آقای معتمد التجار نماینده پارلمان کپیه
شفق سرخ مترجم السلطان رئیس نظمیه
سبزوار که مرتکب حرکات وحشیانه شده
بود دویست و هفتاد تومان باین جانبان
مقروض است بدستیاری نصرت لشکر از طرف
مشهد فرار کرده مستدعی امر بفرمائید
مشار الیه را عودت داده طلبما رابپردازد
محمد اسمعیل بزاز عبد الحسین بزاز
سید اسمعیل عرب شامی حاج رجب علی
بزازمهدی ابن رجب علی اسدالله عنایت هاشمی
سبزوار توکلی عبدالعلی علی اکبر

۵ ـ از نهاوند

بارگاه بدایت توسط اقای شیخ مرتضی
وکیل عمومی مقام منیع وزارت داخله کپیه
مجلس مقدس کپیه ریاست وزراء کپیه ستاره
ایران کپیه شفق سرخ تاخیر جلو گیری
از قانون کشی اقای شریف الدوله که بر
جبرم تظلم بعدلیه بامر استبدادی وسیله
قشون شدمرا ازنهاوند به بروجرد خواسته
جهت مستدعی رفع این قانون کشی هستم
شیخ محمد خان

۶ ـ از همدان

این بنده معامله اجاره املاك آقای
معز الملك را نموده در سنه ماضیه با
وجودی که کلیه محصولات را افت زده بود
وجه اجاره را تا دینارآخر پرداخته مفاصا
گرفته امسال هم قسط اول و دوم را در
راس موعد رسانیده تلگرافی موجود است
از این معامله دوساله عموم آقایان وخوانین ند
محترم همدان و بلوك مهربان کاملا مستحضر
حالیه سه ماه است که اقای معزالملك حکم
کرده بمستخدمان شخصی خود پانصد خروار
غله بنده را مکرر درمکرر درمحل توقیف
کرده شرحی هم تلگرافا بخودشان اخطار
کردم اگر مقصود از توقیف برای بقیه
قسط اخر است پنجاه روز بموعد قسط
مانده است چنانچه سوء ظن دارید فرعو
صرف برات را قبول فرمائید نقدا تقدیم
شود دراین مدت جوابی نداده اند تاانکه
قیمت جنس تنزل نموده و کرایه بواسطه
برف و سرما ترقی کرده شش هزار تومان
خسارت از این اقدام خود برائه آقای
معز الملك متوجه بنده شده استدعا دارد
مقرر فرمائید آقای معز الملك توضیح
فرمایند بچه کدام دلیل و با کدام حکم
محکمه صالحه این اقدام را فرموده واین
خسارت فوق الطاقه که تحمل آن بر بنده
زیاد است وارد اورده اند استدعای احقاق
حق و رفع ظلم را دارد منتصرالسلطنه

۷ ـ از رشت

آقای عادل الدوله که برحسب تظلم این
جانبان و سایرین برای تفتیش رشوه گیری
های رئیس عدلیه و مدعی العموم معین
شده اند علاوه بر خصوصیت کامل که از
ایشان با انها مشاهده شده لدی الورود
منزل خود را نزد انها قرار داده بد یهی
است رسیدگی بامور چنین مفتش چه نحو
خواهد بود هیئت بنام حق و عدالت عزل
عادل الدوله و تعیین یکنفرمفتش امین بی
طرف را خواستار و مستدعیم از انجائی
که اخلاصات رئیس عدلیه و مدعی العموم
از افتاب روشن تر شده است تاختم تفتیش
از مشاغل خلع نمایند تادستشان از مظلوم
کشی های جدید قطع بعلاوه بدسایس و
حیل موفق نشوند علی ابن محمد حسین غلام
علی ابراهیم احقر حاجی حسین ابوالقاسم
ناصر التجار محمد هادی میر ابوطالب
راجی محمد رضا باعلی حسن ابن حسین
حبیب الله محمد پاشا کاظم حسن خان محمد
رضا علی عبده محمد جواد حسن الحسینی
شریف عبده علی اکبر محمد مهدی محمدابراهیم
میرزا اقا خلیل احمد علی ابن محمد حسینی
احمد علی میرزا محمد محمد مهدی محمد تقی
علی مصطفی عبداله میرزا محمد محمد رضا با
احمد عبده اسمعیل محمد تقی

۸ ازرشت

وضعیات دائمه وادر ورودموکب
همایونی و جلوس در سریر جهان بانی
تقدیم و عواطف ملوکانه را معطوف میدارد

با امتحان ثانیه در پایان داد و فریاددر
ساله خورده مالکین اثبت شاه وخواهش
تفتیش اولیای دولت معظمه چندین بسار
گیلان و گیلانیان بشامت و مکافات از
ناله های جان گداز آنان دچار خسارت
و خرابی های جبران نا پذیری شده اینك
در هر محفل ومجلس ذکر مظالم وارده
باانان مطرح وموجب نگرانی عموم گردیده
فلذا استرحام مینماید برای حفظ مقام دولت
علیه و رفع نگرانی ملت و مراتب اعتبار
قانون مملکت مقررفرمایند ملك ومحصول
این ضعفا رااز تجاوزات آن گماشتگان خانم
فخر الدوله و آقای حاجی امین الدوله
محفوظ و استرداد حقوق این مظلومین
و استقرار امنیت و آسایش ایشان عموم
گیلانیان را مرهون فرموده و برای رفع
مشاجره با عزام یك نفر حاکم عادل
بی طرف حدود خالصگی را موافق جمع
بندی فرمان منتقلی دولت از حقوق این
بیچارگان تفکیك واز رفع این غایله
گیلانیان را ملت گذارفرمایند
۶۰ امضا تقریبا

از مکاتیب وارده

گروس

نبی خان که یکی از سارقین معروف
کردستان و پیوسته از تعدیات او اهالی
سرحدی خمسه و اشناء کردستان ودهات
گروس و عابرین در شکنجه بوده و
بسیادی از دهات آنحوالی را در اثر
قتل و نهب و حرق خالی ازسکنه وویران
نموده و با اسمعیل آقای سمیتکو همدست
و مساعدت مینموده و تاریخ زندگانی او
وپسرانش براولیای امور مکشوف وواضح
است سابقا هم از طرف حکومت گروس
امر شده بود که آنها را زنده یا مرده
بهر نحوکه باشد جلب نمایند ولی بوسیله
تقدیمی اسب عربی و غیره از آنها صرف
نظر شده و قبل ازمدتی خود نبی خان
بتوسط وزارت جنك دستگیر و بهمدان فرستاده
شده بود در این اواخر مراجعت نموده و
نشان سلطانی دارد و پسران او نشان ایمنی
گرفته و باین اسم با کمال آزادی بجان
ومال و ناموس اهالی بد بخت افتاده و از
هیچ نوع تعدی فروگذار نمی نمایند

از آستارا

بما می نویسند

۱) چهار روز بود که سرحداز طرف
روسها بسته شده و احدی را اجازه عبور
نمی دادند مگر مستخدمین اداره جات ملی
و دولتی ساویت که ونشورق ساطرسابور
نفتکوم واکت گری وغیره که اجازه عبور
و امد و شد می دادند هرچه کار گذار و
حکومت مذاکرات می نمودند نتیجه نمی
بخشید تاانکه دیروز رئیس کشتی جنگی
باچند نفر صاحب منصب وغیره امده درپل
سرحدی باکار گذار و حکومت مذاکرات
طولانی نمودند ودر نتیجه قرار شد باز
موقتا بقرار سابق باتذکره یکماهه اشخاص
محلی امد وشد نمایند تاقرار قطعی ازمرکز
(تفلیس) برسد و مشروط براینکه بهمقدار
نفر دارای تذکره اجازه یکماهه وبه بیست
نفر اجازه یومیه داده شود جمعا نود نفر
هر روز از اشخاص محلی که باضمانت تذکره
داده شود امد وشد نمایند بغیر ازمسافرینی
که عازم باد کوبه اند و ویزای قنسول را
دارندهروقت می توانندعبورنمایند مذاکرات
تمام شد اهالی کسبه وتجارکه منتظربودند
فردا سرحد باز خواهد شد مجددا ازطرف
روس ها محکمتر بسته شد وحتی شاگردان
مدارس را برای درس بطرف ایران می
امدند مانع شدند کارگذار باچند نفربرای
مذاکرات نتوانستند باستارای روس بروند
قراولهای سرحدی مانع شدند کارگذارسخت
متغیر شده حکم کرد سرحد طرف ایران
هم بسته شود اینك سرحد ازهرطرف بسته
شده و تجار و کسبه از کارمانده و تقریبا
تجارت استارای روس و ایران مرده
است

۲) سابقا رئیس گمرك مال التجاره
های ونشتورك ساطر سایوز و نفتکوم را
باتعرفه قدیم گمرك نموده و نسبت زیادی
وجه تعرفه حالیه را باقدیم قبض میگرفت
ولی برعکس بتجار محلی اعتبار ننموده مال
التجاره های ایشان را با تعرفه حالیه که
فوق العاده زیاد است گمرك نموده نسبت
زیادی تعرفه حالیه را باقدیم قبض میداد
که هروقت دولت تصویب تعرفه قدیم را
نمود وجه پس داده شود تجار هم قدری
کوشش و جلسات زیادی نمودند وشکایت
ها کردند اثری نبخشید اخرالامر در

جلسه اخری قرار شد تعطیل عمومی نمایند اینک شش روز است تعطیل عمومی نموده وعموم تجار ودامپزها نه ازگرك مال التجاره قبول مینمایند و نه مال التجاره بهگرکخانه میدهندشاید چند روزی هم تعطیل دوام نماید .

٤) الفبای جدید آذربایجان که از روی لاتین برداشته شده‌است دراذربایجان قفقاز خیلی اهمیت پیدا کرده

ومردم برای یاد گرفتن بر یکدیگر سبقت می کنند در اکثر مدارس اکابر شبی بااین حروفات درس می دهند و یک روزنامه باسم (یکتی یول) راه تازه) و مجله‌هرباسم‌فه‌جك (آینده) بااین حروفات‌نشر می شود وچندین‌کتاب های‌تمرکی نوشته درمیان مردم تقسیم نموده اندازقرارمعلوم‌عنقریب‌در آستاراواز‌لی‌مدرسه اکابر بلخرج دولت باز خواهند کرد که حروفات جدید را بمردم یاد دهدحروفات تازه اذربایجان در ذیل نوشته می شود ملاحظه شود

استارا ۱۲ قوس

اخبار دنیا

روتر

مورخه ۱۷ سپتامبر

اخراج ارامنه

لوزان ــ تلگراف واصله از مرکز ارامنه درحلب اشعار میدارد . زمامداران عثمانی اقلیت مسیحی مذهب ساکن حلب وا امر بعزیمت نموده وارامنه از جنوب شرقی اناطولی اخراج گردیده وخانهایشان مصادره گشته و کاروان انها که درراه حلب میرفتند مورد غارت واقع شده و بالاخره گرسنه و پریشان وارد حلب گردیده اند

وروه نماینده حجاز

ــ لوزان ــ دکتر (ناجیل هاصاو) نماینده سلطان حجاز وارد لوزان گشته و درطی مصاحبه با نماینده روتر اظهار داشته است که من یاد داشتی تقدیم کرزن نموده‌ام عقیده سلطان حسین این است که حالاوقت آن رسیده است متفقین مواعید خودرا ایفاء نمایند

سلطان حالا تقاضا ندارد یك مملکت عظیم عرب مرکب از کلیه اعراب تحت یك سلطان تاسیس شود لکن تقاضای اعطاء ازادی انها را مینماید

موقوف شدن تجارت کوکائین

(سراویك دروماند) درطی مصاحبه خود در لندن اظهار داشت :

عقیده من آنست که هر گاه ممالك ملازمه مثل کانادا با مجمع اتفاق ملل مساعدت نمایند درظرف پنج سال تجارت کوکائین ممکن است موقوف گردد

قبولی نمایندگان عثمانی

نمایندگان عثمانی در کمیسیون فرعیه قبول کردند که عفو عمومی به مقصرین سیاسی و نظامی بدهند لکن راجع بمقصرین جانی تقاضا کردند مذاکرات امتداد یابد

لوزان ــ در کمیسیون فرعیه راجع باقلیت نمایندگان عثمانی ده ماده‌را با قید حق جرح و تعدیل اصولا پذیرفته لکن راجع بماده دهم که در موضوع تاسیس بنگاه و کانون برای ارامنه است گفتند ما هر چه باید در این خصوص بگوئیم گفته ایم سپس رئیس اصرار کردمذاکرات امتداد یابدو عاقبتانها

پذیرفتند

لوزان ــ نمایندگان عثمانی پیش نهاد متفقین را راجع باقلیت موافق همان زمینه که عهد نامه ها راجع به ممالك مجاور صدق میکند قبول کرده و حاضر شده اند که کلیه مقصرین ۱۰ سال اخیر را عفو عمومی بدهند

برای تصویب

دولت فرانسه قرارداد های متفقین در واشنگتن رادرماه ژویه برای تصویب تقدیم مجلس شوری خواهد نمود

روز افتتاح مجلس مبعوثان

ــ دیروز (بارلا) درمجلس مبعوثان اعلام کرد که دوره اجلاسیه آتیه در سیزدهم فوریه منعقد خواهد گشت

میزان مبادلات

ــ نرخ برات خارجه روز ۲۱ دسامبر درلندن برحسب میزان لیره از قرارذیل بوده است

پاریس ــ	۶۲٫۲۵
ایطالی ــ	۹۰٫۹۲
برلن ــ	۳۱٫۰۰۰
نیویرك ــ	٤٫٦٤

از منابع روسها

مورخه ۲۱ دسامبر ۱۹۲۲

اوضاع لهستان

ورشو ــ مارشال رو تای وظائف ریاست جمهور را عهده دار گردید . تشکیل کابینه جدید بعهده رئیس ارکان حرب سیکورسکی واگذار گردیده است . سارزسکی سفیر سابق لهستان درخارست مسند وزارت خارجه را اشغال نموده‌سائر اعضای هیئت دولت جدید از وزرای سابق میباشند .

از قراری که جرائد اطلاع میدهند انتخاب رئیس جمهور جدید ۲۱ دسامبر صورت خواهد گرفت

انتخابات بلدی در ایطالیا

روم ــ قبل از انتخابات بلدی‌در میلان کمیته انتخابات حزب کمونیست توقیف گردید در موقع عملیات قبل از انتخابات هفت صد نفر از کارگران توقیف شدند .

تدارکات فاشیست های ایطالیا

صوفیه ــ از بلگراد اطلاع میدهند که فاشیست های ایطالیا مشغول تدارکات میباشند و قصد دارند که به ژوك و اسلاوی اعلان جنك دهند .

کنگره صلح لاهه

برلن ــ کنگره صلح لاهه قطعنامه بسر علیه اشغـال ناحیه رود تصویب نمود .

ترکها در کنفرانس لوزان

هانو ر ــ در کنفرانس لوزان ترکها اظهار نمودند که فقط بعد از عقد صلح داخل مجمع اتفاق ملل خواهندشد .

در جمهوری هاستونی

از قرار مدارکی که از محل بدست آمده است محصول پنبه ترکستان درسال ۱۹۲۲ معادل شصت پود از هر دساتین زمین بوده است و علت ترقی میزان محصول نسبت بسال ماضی بواسطه بهبودی اراضی زراعتی میباشد

مجمع شورای ایالتی

مسکو ــ امروز مجمع شوراهـای ایالتی افتتاح یافت و کامنف بریاست آن انتخاب گردید

رفیق لنین و تـروتسکی و کالینین بعضویت افتخاری انتخاب‌شدند

خیوه ــ اولین کلاسهای شبانه‌زراعت و فلاحت خوارزم در خیوه افتتاح‌یافت بین چارجو و خوارزم روابطهوائی بر قرار میشود .

مسکو ــ در چهارمین مجمع نمایندگان تعاون زراعی و فلاحتی دهاقین رفقا کـدانف اظهار داشت کـه مصنوعات صنعت پارچه بافی وزین سازی وتنباکو تـا سی و چهل در صد میزان قبل از جنك زیاد شده است محصول ذغال معادل ۲۵ در صد نسبت بسال گذشته ترقی کرده است

بسیم پاریس

۲۲ دسامبر ۳۰ قوس

در کنفرانس لوزان

مسیو بارار رئیس نمایندگان فرانسـه فوایدی که برای عثمانی در خصوص واگذار نمودن مقررات‌راجعه به بغازها در تحت حفاظت مجمع اتفاق ملل مترتب می‌شود توضیح داده شوردر اصلاح پیش نهادات ترك و پیش نهادات اعتراضیه روسها به امروز محول گردید

. . .

ــ لرد کرزن به مسیو بارار پیش نهاد نموده است که متن معـاهده صلح فقط بزبان فـرانسه انشـا شـود نمایندگان ترك در جلسه چهار شنبه‌صبح از قبول متنی که نمایندگان متفقین در خصوص اقلیت هـای نژاد و مذهب و زبان پیشنهاد کرده اند خود داری نمودند

جریده تان چنین استنباط نموده که حمایت اقلیتهای مسلمان و کرد در متن پیشنهادی ترکها پیش بینی نشده‌است امروز در آخرین جلسه کمیسیون بغازها عصمت پاشا باید نظریات دولت متبوعه خود را ابلاغ نماید

جریده تان موفقیت های عمده که در مذاکرات اقتصادی بعمل آمده خاطر نشان مینماید

راجع به رژیم گمرکی آتیه ترك قرار داد جداگانه بین ممالك معظمه و عثمانی منعقد خواهد شد

انازونی ــ جریده نیویرك تا[illegible] حاکی است که براه (عضو سنا) اظهار نمود که فراکسیون‌[illegible] های معترض بادخالت دولت امریکا[illegible] مسئله غرامات مخالفت خواهند . و[illegible] برحسب عقیده جریده مزاور[illegible] مذاکرات براه حاکی از مشکلات لاینـ[illegible] است که دولت اتازونی در اجـ[illegible] میل خود یعنی کمك باروپا بر خوا[illegible] خورد !

ایرلند ــ تخلیه ایرلند ازقشون انگـ[illegible] خاتمه یافت

مطبوعات خارجه

پروگرام حزب کارگران انگلیس

درممالك فرنك رسم است کهاحزاب درهنگام انتخابات پروگرام روش خود را به معرض افکار عمومی میگذارند و هر کدام که اکثریت برد کابینه تشکیل میدهد و پروگرام ذیل را حزب کار گران انتخاب کرده‌بود واگر اکثریت مجلس ملی انگلیس بدست انها میافتاداجرا میکردند

تجدید نظر در معاهده ورسای و معاهده صلح ــ اخذ غرامت باندازه وسع دولت آلمان

دخـول تمام ملل عالم در مجمع بین الملل

استقلال کامل مصر ــ استقلال داخلی به هندوستان ــ برسمیت شناختن حکومت ــ آزاد ــ ایرلند مالیات برهستی های اشخاصی که از پنج هزار لیره متجاوز است .

تخفیف مالیات عایداتی کهاز پانصد لیره کمتر است

عفو مالیات عایداتی که از دویست و پنجاه لیره کمتر است

مالیات براراضی

تخفیف مالیاتی بـه صنعه جاتی که لطمه وخسارت دیده اند

پیدا کردن کار و یا مخارج معیشت به بیکار ها

تجدید قانون زراعتی ــ از دیاد سهـم و قسمت عمله جات در حاصل ملاکین .

ملی ساختن راه های آهن ومعادن ازدیاد حق نظارت عمله جات عدم مداخله در امور تجارتی از دیاد مدد معاش بـه زن هـ[illegible] بی شوهر .

تجدید نظردرمدد معاش مستخد[illegible] سابق .

اعطاء حقوق کامل بـه زنها در انتخابات وکار ودرمدخدمت

نظارت در خرید وفروش مشروبات نسا به میل عمومی

ترجمه از تیمس مورخه ۲ نوامبر

وارده

تشکر و تعجب

باد شاعر شهیر ادیب بی آلایش ایران حضرت عارف بخیر باد که میفرمایند

من در لباس زهدجوره میزنم امروز

یاره زنان شب زچه ایراد میکنم

از حضور مقدس یکانه دادگاه مظلومین آقای سلیمان میرزا کههمواره‌حلال ازحرام شناخته و رمه را بدست شبـان بهتر از گرك سپرده اند تشکرات صمیمانه خودرا عرضه میداریم وجـدان پاك ناظر اعمـال انسانیت و مقیاس و معیار ترقیات نوع بشر است البته کسی که این قیاس موازن را از دست داده همواره دچار کار هـای بیرویه گردیده چنانکه از طرف اهالی بی خانمان ارومیه صدری که مدتها بی صدارت میگردید و در راه بدست آوردن جیفه دنیائی از هیچ گونه تشبثات باز نمیماند گفتن عبارات بی روحی در نمره ۲۱ جریده شریفه آسیای وسطی مینویسدخوب از این مثل نگذریم و مژده بدهم که گربه عابد شد یعنی در لباس زهد بعضی ایش و نوشتهائی بقلم آورده خیـال میکنند که اعلان دو سال پیش که در تبریز نموده بودند که من خلخالی هستم و ارومیه ایستم فراموش شده نه نه شاید آن وقت چشم داشتی از امیر عشایر معروف الحـ[illegible] داشته که اهمیت میر خلخالی بود نشان داده چنان که حالاسفره گداقی درسر تبریز[illegible] ارومیه باخاك یکسان باز فرموده اند [illegible] افسوس گذشت آن روز هائیکه مسر[illegible] بااین قیافه زشت کردن انقیاد تیـج م[illegible] کردند آن صبر بشکست و آن پیمـا[illegible] ریخت تعجب از این است که وجود خ[illegible] فقط طرفداری از هیئت دولت نموده و[illegible] حربه دیگری منشیمث نشده است در ا[illegible] از طرف افراد و اهالی بی پرستاراروم[illegible] مخصوصا تشکر از تملق حضرت والا ش[illegible] زاده سلیمان میرزا نموده و عدم صلاحیـ[illegible] و دخالت آقای صدر را اظهار نموده[illegible] صدر مجلس به پائین آورده‌در حرکه ارو[illegible] هـا دخیلش نمی بینیم و استدعا واستر[illegible] میکنیم که مسئله پنجهزار تومان نقد و [illegible] هزار خروار غله را از سیاه چال بیرو[illegible] آورده مثل یوسف مشروطه جاهی ندا[illegible] باشد که بیرون کشیدنش نتیجه معکوس‌بخـ[illegible] کاری شود که مایه‌بختان و فلك زده‌گان[illegible] آفت روز کار مصون مانده دعای خیری[illegible] حق اشخاص خوب و کار آور نمودهبا[illegible]

(ازطرف سلسله احتیاج مندان‌اروم[illegible] بیش از (۱۰۰) امضا ومهر

مطبعه روشنائی ۱۳۳۰